

BRUTOVSZKY GABRIELLA

„A LEGNAGYOB B ÁLMOK IS SIKERÜLHETNEK, HA HISZÜNK BENNÜK ÉS TESZÜNK ÉRTÜK” BESZÉLGETÉS HANESZ ANGELIKÁVAL

Összefutunk a nyitrai egyetem folyosóján, épp egy workshopra érkezett, friss díjazottként. Most is mosolygós, tele óriási életerővel. Utoljára a gimnáziumban találkoztunk, 15 éve. Akkor mint tanár–diák beszélgettünk. Most igazi büszkeség tölt el, amikor az egyetem előtt egymást felismerve kiderül, hogy Angelika 2019-ben a Szlovákia tanára verseny közönségdíjasa lett. Aztán az is kiderül, hogy ősszel Dionýz Ilkovič-díjat is kapott. A találkozás pár pillanat csupán, de impulzusok áradatát eredményezi.

■ A Szlovákia tanára 2019 elnevezésű verseny közönségdíjasa lettél 2019 őszén, amely a tanárok nemzetközi Global Teacher Prize versenyének hazai megfelelője. Ez a pedagógus szakmában egy óriási megtiszteltetés. Mit gondolsz a díj jelentőségéről, és a Te életedben ez mennyire volt meghatározó?

■ A Szlovákia tanára (Učiteľ Slovenška) díj a Comenius Intézet (Komenského Inštitút) által meghirdetett elismerés, amire kollégák, diákok jelölhetnek aktív tanárokat. Így történt ez velem is, a kollégáim jelöltek, aztán az első válogatás után egy komolyabb szakmai anyagot kellett leadni magunkról. Ezek alapján a bírálóbizottság válogatta ki azt a 10 tanárt, akik egy hétvégi összpontosításon vettek részt a zaježovai oktatóközpontban, ahol

részletesebben bemutatkozhattunk. Szóval nem is volt ez olyan egyszerű feladat, de számomra nagy élményt és feltöltődést hozott. Kiváló kollégákat ismertem meg, akikkel azóta is kapcsolatban vagyok, konferenciákra, szakmai találkozókra járunk a Comenius Intézet szervezésében. Ide eljutni az én érdemem volt. A közönségdíj viszont az engem támogató közönségé, ismerősöké, kollégáké és barátoké, akik támogattak. Nagyon jó érzés, hogy ennyien képesek voltak összefogni értem, és mindig hálás leszek ezért a közösségünknek. Ez a díj a pedagógusi munka társadalmi elismeréséről szól. Összel azonban kaptam egy másik díjat is, amely szakmai szempontból fontosabb számomra. A Dionýz Ilkovič-díj a természettudományi tárgyakat oktató tanárok elismerése, olyanoké, akik a tehetséges gyerekekkel kiváló szakmai eredményeket értek el. A díjat egy komoly természettudósokból álló zsűri ítéli meg. Erre egy kiváló nemzetközi eredményeket elért kolléganóm, Janka Plichtová és az egyetem dékánja javasoltak. Olyan szaktekintellyel együtt vettem át a díjat Robert Mistríktól és Jozef Beňuškátoól a pozsonyi Redutában, mint Zdenka Baxová, az elismert szlovák asztronómus és Ivan Hnát, a szlovákiai gimnáziumi kémiatankönyvek szerzője és a kémia olimpiászok mindenkori szervezője és

felkészítője. Magyarként és egy vidéki magyar iskola tanáraként számomra ez nagyon nagy elismerés volt.

■ Oktatói tevékenységed során mindig is fontosnak tartottad a tehetséggon-
dozást. Tíz évvel ezelőtt létrehoztad és máig mentora vagy a kassai Talentum Cassoviensis Alapítvány programozó csapatának. Honnan jött az ötlet, mit tartsz ez a tevékenység?

■ Az alapítványt 2007-ben hoztuk létre volt kassai gimnáziumi diáktársakkal azzal a céllal, hogy támogassuk a tehetséges diákokat és tanárokat, és erősítsük a kassai magyar közösséget. A programozóműhely 2010-ben alakult. Úgy kezdődött, hogy egy informatika-tanár-képzésen, a kassai Šafárik Egyetemen mutattak nekünk egy edukációs játékot. Aztán egy szülinapi kívánság lett belőle, és a férjemtől megkaptam az első Lego robotkészletet. Az ajándék csomagban érkezett Pozsonyból, és még aznap este összeraktuk az akkor 11 éves fiammal az első modellt, éjfélre már programmal vezéreltük. Aztán elvittem az iskolába a robotot, és folytattuk a munkát a gyerekekkel. Az első First Lego League regionális versenyünk 2011-ben volt, és a legjobb kezdőcsapat díját kapták a gyerekek. Aztán a Talentum égisze alatt folytattuk a robotműhelyt, készültünk a versenyekre, több évig a saját gyerekszobánkban. Számos

nemzetközi eredmény, világvérseny és élmény követte az első sikereket. Az első csapat tagjai már kiváló külföldi egyetemeken tanulnak, de nyomdokaikban további generáció nőtt fel.

A versenyzőkészítés csak az egyik feladat, fontosabb, hogy a gyerekek számára egy olyan környezetet biztosítsak, ahol valódi problémákat oldanak, megtanulják a csapatmunkát, önállóan gyakorolnak és egymást segítve fejlődnek szakmailag és emberileg is. Jó érzés látni, ahogyan egy gyerek évről évre változik, értelmes, gondolkodó és felelősségteljes felnőtté válik. A nagyok most együtt tanulnak Londonban is, a robotműhelyben indult barátságok meghatározó élmény számukra, és bízom benne, hogy egyszer majd valamit visszahoznak közösségünknek abból, amit a világban tanulnak.

■ **A buzitai magyar tannyelvű általános iskola informatika-fizika szakos tanára vagy, illetve P. J. Šafárik Egyetem Informatikai Intézetének Pedagógiai Tanszékén is dolgozol. Ez sokrétű és izgalmas tevékenységre vall. Milyen előnyökkel jár az ilyen-fajta oktatói munka?**

■ A buzitai alapiskolában már hét éve tanítok informatikát és fizikát. Az egyetemen negyedik éve az IT Akadémia projekt megvalósításában veszek részt, módszertani anyagokat készítek informatikaoktatáshoz, tanároknak képzéseket vezetek innovatív és modern módszerekről és eszközök alkalmazásáról. Sokat tanulok én is, hisz az informatika olyan terület, ahol minden héten megjelenik valami új. Ez a legjobb benne, hisz így a gyerekeknek is tudunk mindig valami újat mutatni. Lett volna lehetőségem csak egy helyen dolgozni, de ez így sokkal jobb és érdekesebb, hisz minden új dolgot rögtön kipróbálhatok a gyakorlatban, az iskolában is, így hitelen tudom bemutatni a tanároknak, mi az, ami jól működik és érdemes vele foglalkozni. Buzitán magyarul tanítok, Kassán szlovák környezetben dolgozom, ez is izgalmas kihívás számomra, és örülök, hogy így van.

■ **Sokszor halljuk, hogy nincs egyszerű dolga egy mai pedagógusnak, hiszen sokkal nehezebb lekötöni manapság a diákokat, és hát maga a hipervilág sem könnyíti meg a tanár munkáját. Mi erről a véleményed? Milyen módszereket használsz az oktatói munkád során?**

■ A legfontosabb, hogy a pedagógus élvezze, amit csinál, és a tudást úgy

adja át a tanulóknak, hogy elhiggyék. A mai innovatív módszerek alapja, hogy a diák legyen aktív, feladatmegoldás közben fedezze fel a jelenségeket, hogy megérthesse, hogyan működnek a dolgok. Ezek a kutatás alapú tanulási módszerek a természettudományokban különösen alkalmazhatóak, de a feladatok és eszközök előkészítése az aktív tanulási formákhoz sokkal több felkészülést igényelnek a tanár részéről. Az informatikában nagyon sok új eszköz, online elérhető programozói környezet és interaktív lehetőség áll a rendelkezésünkre, hogy újat mutathassunk a gyerekeknek. Ezeket állandóan kutatni és megtanulni időigényes, de ha valaki maga is kíváncsi, akkor ez természetes belső igényből fakad. Én is igyekszem a legújabb eszközöket megmutatni a gyerekeknek, és örülök, ha felkelthetem az érdeklődésüket. Azt látom viszont, hogy amíg valami az újdonság erejével hat, nagy lelkesedéssel fognak hozzá pl. egy új programozási nyelv magtanulásához, de mikor az első lépések után a bonyolultabb folyamatok következnek, sokan elvesztik az érdeklődésüket. A mélyebb összefüggések, bonyolultabb feladatok megértéséhez már nincs türelmük. Ez valószínűleg abból is fakad, hogy hozzászoktak ahhoz, hogy napi szinten rengeteg új dologgal találkozni, passzív befogadói az ismereteknek. Az aktív tanulás gondolkodásra, új és sokféle megoldás keresésére, továbbfejlesztésre ösztönöz, teret ad az önértékelésre és a csapatmunkára. Az a jó feladat, amit a gyerekek tovább tudnak gondolni, kritikus meglátásaik alapján módosítanak és önmaguk akarják a lehető legjobban megoldani. No, ilyen feladatokat, kihívásokat találni nem egyszerű, jól kell ismerni hozzá a gyerekek képességeit és érdeklődését.

■ **Megosztanál velünk egy-egy sikertörténetet a pedagógusi pályád során átéltek közül?**

■ Mikor Münchenben először sikerült a FLL közép-európai döntőjéből továbbjutnunk, a győzelem öröme mellett egyszerre szomorúságot is éreztem. Hazaindulás előtt a szervezőknek megköszöntem a továbbjutás lehetőségét, de le is mondtam a nominációról, mivel el sem tudtam képzelni, hogy összeszedjem a 10 tagú csapat számára az Amerikába utazás költségeire a pénzt. Először fordult elő, hogy az erős német-svájci-osztrák mezőnyben a V4 országokból valaki ilyen eredményt ért el. Mire hazatértem, e-mail várt a német SAP cégtől,

akik felajánlották az útiköltséget, és már csak a többit kellett összegyűjtenünk. Akkor megtanultam a srácoktól, hogy a legnagyobb álmok is sikerülhetnek, ha hiszünk bennük és teszünk értük. De sikertörténet minden óra, ahol a gyerekek örömmel dolgoznak, és én is elégedett vagyok. Nemrégiben egy robotikai feladványt kapott egy ötödikes csoport. ProBot autócskákat kellett úgy beprogramozniuk, hogy végigmenjenek a te-reppályán egy saját maguk tervezte útvonalon, közben akadályokat kerültek ki, és kötelező mezőkön kellett áthaladniuk. Ez így ment is volna, de nehezítettünk a dolgon, úgy kellett megoldaniuk a feladatot, hogy az autók egyszerre indulva ne akadályozzák egymást. Több sikertelen próbálkozás után az egyik, általában kevés érdeklődést mutató gyereket azt mondta: „Ez így nem fog menni, csak ha egyszerre programozzuk mind a három autót. Én majd számolom a lépéseket, ti pedig folyamatosan tervezzétek az utat, egymást figyelve.“ És végül sikerült! Óriási öröm, boldogság. Majd az egyik kislány megszólalt: „Bandi, te egy menedzser vagy!“

■ **Mik a további terveid? Vannak-e kilátásban új projektjeid?**

■ Továbbra is tanítok Buzitán és Kassán is, végzem a munkámat. A pedagógusversenyek megerősítettek abban, hogy senki nem akadályoz meg minket, tanárokat, hogy azt tanítsuk, ami működik, ami érdekes. Az Állami Tanfelügyelet vezetője, Viera Kalmárová is arra biztatott, hogy keressük, tanuljuk meg az új dolgokat, bátran próbáljuk ki és adjuk tovább. Az iskolában sok mindent szabad csinálni, ne tankönyvet és tananyagot tanítsunk, hanem gyerekeket és ismereteket. A tehetséggondozásban hosszabb távú terveim közé tartozik a további generációk fejlesztése és az informatika iránt érdeklődő gyerekek számára megfelelő kihívások keresése. Ezenkívül a Talentum Alapítvánnyal egy új nemzetközi robotikai verseny szlovákiai fordulóját szervezzük, amelybe mára a 8 éves gyerekektől egészen 19 éves korig a középiskolások is bekapcsolódhatnak. A World Robot Olympiad idei fordulóját a magyarországi Edutus Egyetemmel közösen szervezzük Kassán.

■ **Köszönöm a beszélgetést! További sok sikert, pedagógiai élményt kívánok!**